

senyszerű formában. E program a tanulók társadalmi aktivitásának fokozása érdekében valósul meg.

- A *kisdobosok és úttörők ünnepi műsorai*, melyeket az osztályfőnöki órán (utolsó órán), vagy közvetlenül tanóra után rendeznek meg. November 7-e, február 23-a, március 8-a, április 22-e, május 1-e, a fenyőfa ünnepe alkalmából szervezik meg e műsorokat a gyerekek.

Első osztályban kedves ünnepség - a *búcsú az ábécétől*. December 15-ig meg kell az 1. osztályosoknak tanulni írni, olvasni. (Egy héttel csúszhat az időpont, december 22-ig.) Ezt a programot zárja a „búcsú az ábécétől” műsor, hisz az ábécés könyvet majd az olvasókönyv követi.

- *Esti programok*: ilyeneket csak a felsőbb osztályokban rendeznek.

a) A program hivatalos részből áll (évforduló emlékezés, erkölcsi témájú előadás, pályaválasztási, zenei, irodalmi előadás).

b) Öntevékeny művészeti együttesek műsora, vagy tréfás vetélkedő, vagy filmbemutató az estély befejező része.

- *Találkozók*: a 10. osztályosok rendezik, meghívják a végzeteket. Minden évben ugyanabban a hónapban, szombati napon tartják a találkozókat, melyen minden volt végzett részt vesz, különösen az utóbbi években végzetek jönnek el nagy számban.

- *Jubileumi találkozók*: az iskola jubileumához kötődnek. A találkozó időpontját közli a rádió, a sajtó. A találkozó első része mindig: ünnepi rész; a második része mindig: a 10. osztályosok (rendezők) műsora; a harmadik része: tánc.

Esti tagozatos oktatás

Esti tagozaton általában egy évvel többet kell tanulni, mint a nappalin. Itt a 9., 10., 11. osztály elvégzése adja a középfokú általános végzettséget. Az estisek hetente háromszor-négyszer járnak iskolába.

Levelező tagozatos oktatás

A tanulók dolgozatokat, beszámolókat írnak, amelyeket postán küldenek el a tanintézményükbe vagy konzultációs központokba, itt a munkákat kijavítják, és visszaküldik az értékelést a címükre. Kihelyezett konzultációs központok (UKP) segítik a levelezősök felkészülését, ahol a főiskolák, technikumok tanárai előadásokat, konzultációkat tartanak a részükre.

Összegezve

A szovjet iskolarendszer:

1. szervezettebb,
2. munkaközpontúbb, munkára nevelőbb,
3. jobban kidolgozott, tartósabbnak, állóképesebbnek tűnik,
4. vizsgacentrikusabb,
5. gyakorlatiasabb,
6. tágabb lehetőség nyílik a tanulók elismerésére dicsérő okmányok révén,
7. a felvételi vizsga könnyebb startot jelent, mert a képezővizsgák, előkészítő tagozatok rutint, szűrést jelentenek, ill. az igazán jóknak lehetőséget teremtenek arra, hogy felvételi nélkül, vagy egy tárgyból felvételizzenek, és így bejussanak a kívánt oktatási intézménybe. A tanulók hosszas munkáját, jó tanulását honorálják e megérdemelt kedvezménnyel.
8. Nagyszerű dolog, hogy minden óvodában és iskolában függetlenül ápolónőt és orvost alkalmaznak.

DR. STEINERNÉ MOLNÁR JUDIT

EMLÉKÜLÉS A FELSŐFOKÚ TANÍTÓ- ÉS ÓVÓNÓKÉPZÉS 25. ÉVES ÉVFORDULÓJÁN

1984. április 26-án és 27-én Debrecenben került sor a felsőfokú tanító- és óvónóképzés 25. évfordulójának megemlékezésére. A kétnapos emlékülés rendezésében a Művelődési Minisztérium Egyetemi és Főiskolai Pedagógusképző Osztálya, a Magyar Tudományos Aka-

démia Neveléstörténeti Albizottsága, a Magyar Pedagógiai Társaság Neveléstörténeti Szakosztálya, a Magyar Pedagógusok Szakszervezete és a Debreceni Tanítóképző Főiskola vett részt. Az ünnepség első napján a megnyitó események zajlottak le. Az ünnepélyes megnyitón megjelent Kőpeczi Béla művelődési miniszter, Benke Valéria, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának elnöke, Magyar József, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság titkára, dr. Gyar-

mati Kálmán, a Hajdú-Bihar megyei tanács elnökhelyettese, Pataki Tiborné, a Pedagógusok Szakszervezetének elnökhelyettese.

Az ünnepi beszédet Köpeczi Béla művelődési miniszter tartotta. Mindenekelőtt áttekintette a magyar óvónő- és tanítóképzés fejlődését, kiindulva az I. Ratio Educationistól és eljutva a magyar óvónő- és tanítóképzés jelenlegi helyzetéhez és feladataihoz. Részletesen foglalkozott e két iskolatípus felszabadulás utáni reformjaival, és elemezte az Elnöki Tanács 1958. évi 26. számú rendeletének jelentőségét, amely intézkedett arról, hogy az óvónő- és tanítóképző intézeteket 1959-től felsőfokúvá emeljék. Ez a rendelkezés 11 felsőfokú tanítóképzőt és három felsőfokú óvónőképzőt hozott létre. Beszéde további részében a miniszter azt hangsúlyozta, hogy az óvodai és az általános iskolai oktatást jobban össze kell hangolni a óvakodni attól a veszélytől, hogy az óvodát tegyük rossz értelemben vett iskolává és fordítva. A tanító- és óvónőképzés továbbfejlesztésének éppen ezért legfontosabb feladatául azt jelölte meg, hogy a pedagógusképzésben meg kell teremteni a szükséges egységet. Az óvodai és az általános iskolai oktatás összehangolása nélkül nem lehet eredményesen elterjeszteni az új módszereket, nem lehet megteremteni a munkához elengedhetetlen pedagógiai légkört és kialakítani a megfelelő gyermekszemléletet. Foglalkozott az oktatás-nevelés feltételeinek megváltozásával, az óvodai ellátás általánossá tevésével, az iskolai zsúfoltság enyhítésével új tantermek építése révén, és azzal a törekvéssel, hogy a párt és a kormány javítani szeretné a pedagógusok anyagi helyzetét, erkölcsi és társadalmi megbecsülését.

Beszédének elmondása után a miniszter ötven pedagógusnak adott át jubileumi emléklapokat.

Az ünnepséget Nyilas Viktor, a Debreceni Tanítóképző Főiskola főigazgatója zárta be, amelyen a Debreceni Tanítóképző Főiskola, valamint a Maróti Kórus adott műsort.

Az első nap eseményeihez tartozott az iskolatörténeti kiállítás, a művészeti, oktatástechnikai, könyvtári és bábkiállítás megnyitása is. Este ősbemutató keretében került sor Csenki Imre-Vargha Balázs: A tücsök és a hangyák című gyermekopera előadására a Tanítóképző Főiskola hallgatói és a gyakorlóiskola tanulói részvételével.

Április 27-én tudományos felolvasó ülésen vettek részt az ünneplők. Mindenekelőtt Köté Sándor egyetemi tanár, a neveléstudományok doktora és Szövényi Zsolt, a Művelődési Minisztérium osztályvezetője adták át az évfordulóra meghirdetett pályázat nyerteseinek a díjakat. A tudományos felolvasó ülésen 14 előadás hangzott el. Ezek az előadások széleskörűen fogták át a tanító- és óvónőképzés pedagógiai problémáit. Több előadó foglalkozott a tanítóképzés történetének egészével, illetve

egy-egy részproblémáival, különösen 1959 óta. Kiemelt téma volt a tanító- és óvónőképzés tantervi problémáinak elemzése. Az előadások között szerepelt még pl.: A FEB szerepe az óvónőképzésben; a népművelőképzés a tanítóképzésben; az orosz szakkollégium története a felsőfokú tanítóképzésben; pályakezdő tanítók új lakótelepi iskolában; az úttörővezetői tevékenységre való felkészítés a tanítóképző főiskolán; felkészülés és felkészítés az értelmiségi szerep vállalására; törekvések a szocialista országok tanítóképzésének megújítására; a sárospataki és kecskeméti képzés történeti elemzése. A tudományos felolvasó ülést Kódoböcz József főiskolai tanár összegezte és értékelte zárta be.

Dr. BEREZKI SÁNDOR

„PEDAGÓGUSI” ETIKA VAGY NEVELÉSETIKA?

A „pedagógus társadalom” mindennapi munkája során, valamint a népszerűsítő pedagógiai irodalomban, sőt egy-két helyen az etikai szakirodalomban is egyre gyakrabban találkozunk az alábbi kifejezésekkel: „tanár-etika”, „pedagógusi” etika, „pedagógusi” erkölcs, „foglalkozási” erkölcs stb. Közös e kifejezésekben, fogalmakban az, hogy nem tagadják az általános erkölcsi érték- és normarendszer pedagógusokra és tanítványokra ható érvénycsülsését, de ugyanakkor a nevelő-oktató munka feltételezett erkölcsi sajátosságaira akarnak utalni. Az elnevezések sokfélesége e feltételezett erkölcsi sajátosságok kidolgozatlanágát, eltérő értelmezését mutatják.

Megfigyelhető az, hogy a nevelési-oktatási folyamat erkölcsi sajátosságaira utaló kifejezések egyik része ezeket erkölcsiként, másik része etikaként értelmezi, de az is, hogy e sajátosságokat leszűkítik a tanár tevékenységére („pedagógusi” etika), vagy egy-egy foglalkozásra („foglalkozási” erkölcs). Olyan kísérletek is találhatók, hogy a pedagógiától közelitenek az erkölcshez (a „nevelés” erkölcs, „pedagógiai” etika, „pedagógia” etikája), illetve az erkölcs oldaláról a pedagógiához, a neveléshez (az etika pedagógiája, etikai pedagógia, erkölcsi nevelés). Mindkettő a pedagógusok és az etikusok körében egyaránt megfigyelhető.

Az elnevezések sokfélesége mögött meghúzódó eltérő tartalom és terjedelem néhány, ma már az etikai irodalomban sokak által axiómának tartott tétel felcselezését teszi szükségessé. Ezek közül egyik az erkölcs és az etika viszonya. Etikatörténeti tény, hogy az erkölcs a valóságban létező, köztudatban élő norma- és értékrendszert, magatartást, a megvalósult és megvalósuló, vagyis a gyakorolt erkölcsöt, az etika pedig az erkölccsel foglalkozó elméletet mint filozófiai jellegű társadalmi szaktudományt jelöl. Etikatörténeti tény az is, hogy az erkölcs és az etika egymástól elválaszthatatlan. Vagy